

Imhotep

z Wikipédie, slobodnej encyklopédie

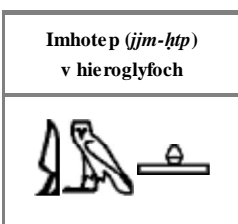
O rovnomennej planétke pozri *1813 Imhotep*

Imhotep alebo **Immutef** alebo **Ii-em-Hotep** (doslova „ten, ktorý prichádza v mieri“ alebo „vítaný“) alebo starogr. **Imúthés** bol vezír / kancelár faraóna Necericheta (Džosera) z 3. dynastie starovekého Egypta, zároveň najvyšší kňaz boha Ré v One (starogr. Héliopolis) a k tomu prvý architekt a lekár, ktorého meno vstúpilo do dejín.

Úplný zoznam jeho titulov je: *Strážca pečate*^[1] *kráľa Dolného Egypta, prvý po kráľovi Horného Egypta, správca veľkého paláca, dedičný pán*^[2], *najväčší z veľkňazov v Heliopolise, Imhotep, staviteľ, hlavný tesár, hlavný sochár a zhotoviteľ kamenných váz*. Imhotep je jediný smrteľník zobrazený na podstavci sôch faraóna a jeden z mála prostých ľudí, ktorí po smrti dosiahli postavenie boha.

Stredisko jeho kultu bolo v Mennofere. Od Prvého prechodného obdobia bol Imhotep uctievaný aj ako básnik a filozof. Jeho výroky spomínali mnohé literárne diela neskorších čias. Znalosti o polohe Imhotepovej hrobky sa stratili už v staroveku. Do dnešných čias zostáva neznáma, napriek úsiliu o jej odhalenie. Vo všeobecnosti sa predpokladá, že leží v Sakkáre.

Veľa z toho, čo sa o Imhotepovi „vie“, nie sú viac než dohady a báje. Egypťania mu prisudzovali veľa vynálezov. Ako jeden z úradníkov faraóna Džósera pravdepodobne navrhol Stupňovitú pyramídu, prvú stavbu tohto druhu, postavenú niekedy medzi rokmi 2630–2611 pred Kr. na pohrebisku v Sakkáre^[3]. Imhotep možno ako prvý použil v architektúre stĺpy a pripisuje sa mu aj vynález papyrusu, keďže bol jeho najstarším známym "držiteľom".

K výpočtu jeho zásluh patrí aj polozenie základov egyptskej medicíny a autorstvo lekárskeho spisu, ktorý je prekvapivo vedecký, takzvaného Edwinovho-Smithovho papyrusu opisujúceho detailne anatomické pozorovania, lieky a liečbu. Dokument, ktorý sa nám zachoval, bol síce napísaný okolo roku 1700 pred Kr., ale môže byť len opisom o veľa tisícročí staršieho textu. Takéto pripisovanie autorstva je však špekulatívne^[4].

Za Imhotepovho otca sa považoval boh Ptah a za matku smrteľná žena menom

Chedu-anch.

Odkaz

Dve tisícročia po svojej smrti bol Imhotep povýšený na boha. Stal sa patrónom lekárstva a liečenia, takže ho Gréci stotožnili s Asklepiom. Podľa encyklopédie Britannicy: „*Dôkazy vyvedené z egyptských a gréckych zdrojov podporujú domnienku, že Imhotepova osoba bola od najstarších čias považovaná za významnú... Jeho povest' v priebehu storočí narástla, takže v helenizme boli jeho chrámy strediskami lekárskej náuky.*“

Pre svoje označenie za „syna Ianovho“ bola za Imhotepovu matku niekedy považovaná Sechmet, ktorá bola často spájaná pre svoju ochrannú rolu v Hornom Egypte ako manželka s Ptahom. Pre svoju úlohu vynálezcu lekárstva sa o ňom tvrdilo, že on je ten, kto podopiera Nut, teda oblohu, pretože oddelenie Nut a Geba

Socha Imhotepa z doby Ptolemaiovcov

údajne bránilo prieniku chaosu do sveta. Pre túto rolu mu niekedy za matku bola prisudzovaná aj Nut. V umení býva zobrazovaný spolu s Hathor, Maat a Amenhotepom, synom Hapuovým, ďalším zbožšteným architektom.

Podľa Sira Williama Oslera je Imhotep skutočným Otcom medicíny, „*prvá osobnosť lekára, ktorá vystupuje z hmly starobylých čias*.“

Nápis pochádzajúci z čias Ptolemaiovcov spomína sedem rokov hladomoru za Imhotepovej doby. Podľa tohto záznamu mal faraón Džoser sen, v ktorom k nemu prehovoril boh Nílu. Imhotepovi sa pripisuje vyriešenie krízy, čo je zjavná paralela s biblickým príbehom o Jozefovi, ako mnohí podotkli^[5]. V poslednej dobe viedla táto podobnosť niektorých alternatívnych historikov k tomu, aby dokonca stotožnili Imhotepa s Jozefom a považovali údajné tisícročia, ktoré mali medzi nimi ležať, za chybu v datovaní^[6].

Imhotep

Referencie

- ↑ Vezír / kancelár.
- ↑ Princ.
- ↑ Kemp, Berry J. *Ancient Egypt*. Routledge 2005, p.159
- ↑ Peltier, L.F. *Fractures: A History and Iconography of Their Treatment*. Norman Publishing 1990, p.16
- ↑ Vandier. *La Famine dans l Egypte ancienne*.
- ↑ Sweeney, E.J. *The Genesis of Israel and Egypt*. London, 1997

Iné projekty

- Commons** ponúka multimediálne súbory na tému **Imhotep**

Zdroj: „<http://sk.wikipedia.org/w/index.php?title=Imhotep&oldid=5296263>“

Kategórie: Egyptskí bohovia | Lekári starovekého Egypta | Architekti starovekého Egypta

- Čas poslednej úpravy tejto stránky je 13:58, 11. marec 2013.
- Text je dostupný za podmienok Creative Commons Attribution/Share-Alike License 3.0 Unported; prípadne za ďalších podmienok. Podrobnejšie informácie nájdete na stránke Podmienky použitia.